

ASPLAN VIAK AS
Postboks 24
1301 SANDVIKA

Vår ref.: 2025/9192-4

Deres ref.:

Dato: 25.06.2025

Nesbyen kommune - Innspill til varsel om oppstart av detaljregulering av Tovegen masseuttak og høring av planprogram

Vi viser til brev av 14. mai 2025.

Tiltaket er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern og prosessmyndighet etter vannforskriften. Buskerud fylkeskommune har følgende merknader til varselet:

Kort om saken

Det fremgår av planforslaget at formålet er å legge til rette for et masseuttak for uttak av fast fjell på østsiden av Nesbyen sentrum. Planområdet ligger ca. 5,5 km fra Nesbyen sentrum i et område med lite bebyggelse. Planområdet er på ca. 115 daa totalt.

Planlagt masseuttak vil bidra til å dekke den store framtidige etterspørselen etter stein og fyllmasser i Nesbyen med kortreiste masser.

Planforslaget er ikke i tråd med kommuneplanens arealdel hvor område er avsatt til LNFR-formål, og det er derfor krav om konsekvensutredning. Deler av området er også markert med aktsomhetsområde for ras og skred.

Merknader

Plan:

Forholdet til overordna plan

Området er omfattet av kommuneplanens arealdel for Nesbyen kommune, PlanID00201101, ikraftsettelsesdato 21.06.2018. I kommuneplanens arealdel er området satt av til LNFR for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet.

PLAN plan og miljø

Postadresse: Postboks 3563, 3007 DRAMMEN

Besøksadresse: Hauges gate 89, 3019 Drammen

Telefon: 32 80 85 00

E-post: post@bfk.no

Internett: www.bfk.no

Org.nr.: 930580260

Vi viser til at ut fra hensyn til forutsigbarhet og for å bygge oppunder kommuneplanen som styringsverktøy bør de overordnede rammene for arealutvikling legges gjennom overordnede planer. Vi viser til Plan- og bygningslovens § 12-3 hvor det legges vekt på at private forslag til reguleringsplaner innholdsmessig skal følge opp hovedtrekk og rammer i kommuneplanens arealdel og foreliggende områdereguleringer.

Konsekvensutredning og planprogram

Konsekvensutredninger skal følge anerkjent metodikk, jf. Forskrift om konsekvensutredninger § 17, og vi viser til Miljødirektoratets metodikk i veilederen M-1941.

I henhold til denne skal det kort oppsummert gis/gjøres:

- En beskrivelse av planforslaget/tiltakene
- Beskrivelse av nullalternativ
- Beskrivelse av alternativene som skal utredes
- En vurdering og begrunnelse av influensområdet til planen som utgangspunkt for utredningsområde
- Vurderinger av kunnskapsgrunnlaget og behov for innhenting av ny kunnskap for de ulike fagtemaene som inngår i konsekvensutredningen, innhenting av eventuelt nødvendig kunnskapsgrunnlag utover eksisterende kunnskap
- Vurdering av å dele inn utredningsområdet i relevante delområder, sette verdi på delområdene/utredningsområdet, vurdering av påvirkning og sette konsekvensgrad. Eventuelle avbøtende tiltak. Beskrive usikkerheter.
- En samlet vurdering av konsekvens

Dette er nærmere redegjort for i veilederen, tilgjengelig her: [Konsekvensutredning av klima og miljø - KU-veileder - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/veilederer/konsekvensutredning-av-klima-og-miljo-ku-veileder-miljodirektoratet.no)

Slik vi leser det er det temaene naturmangfold og støy som skal konsekvensutredes, mens temaene landskap, friluftsliv og vannmiljø skal omtales i planbeskrivelsen. Vi viser til veilederen til M-1941, del 2 med oversikt over de ulike klima- og miljøtemaene og når de ulike temaene skal konsekvensutredes. Vi ber om at det gjennomgås for de temaene som kun skal omtales i planbeskrivelsen og at det vurderes å ta de med inn i konsekvensutredningen.

Vi ser at det er definert nullalternativ i tråd med kapittel 1.1.1 *Nullalternativ* i del 2 av veilederen (M-1941). Det fremgår i planprogrammet at nullalternativet er dagens situasjon som LNFR-område. Område benyttes til skogproduksjon, bestående av furuskog med innslag av gran og bjørk.

Masseforvaltning

Regional plan for areal og transport i Buskerud inneholder retningslinjer for masseforvaltning som skal ligge til grunn for videre arbeid med reguleringsplanen. Geologiske ressurser skal forvaltes for fremtiden, og det skal gjøres en helhetlig vurdering av massehåndtering. Vi viser til veilederen for [masseforvaltning](#) som ble utarbeidet av Viken fylkeskommune i 2021.

Det er viktig at masseuttaket istandsettes etter endt uttak. Istandsettelse av arealer bør skje fortløpende der hvor det ikke lenger er drift eller planlegges for fremtidige tiltak.

Landskap og friluftsliv

Vi viser til Regional plan for areal og transport i Buskerud som en viktig føring for planarbeidet. Her er det lagt vekt på en balansert utvikling som ivaretar blant annet hensynet til landskaps-, natur- og friluftslivsverdier, samtidig som det legges vekt på hensyn til bærekraftig stedsutvikling.

Vi ser at det skal utarbeides 3D- modell som skal vise konsekvensene av tiltaket på landskapet. Vi ber om at denne vises fra vinkler som er egnet til å få frem landskapsmessig nær- og fjernvirkning. Det er viktig at fjernvirkningene av uttaket synliggjøres på en god måte.

Vi anbefaler i tillegg at det utarbeides terrengsnitt som viser landskapet før uttaket (nåsituasjon) og snitt som viser hvordan terrenget skal være etter istandsetting (etter uttaket er gjennomført).

Vi ser det er flere stier i terrenget i og rundt planområdet. Masseuttaket medfører ulemper i form av støy og støv som kan påvirke friluftslivet. Vi anbefaler at det vurderes innarbeiding av bestemmelser om drifts- og knusetider som et avbøtende tiltak. Driftsetapper gjennom rekkefølgebestemmelser (av hensyn til landskap, støy eller annet) kan også være et virkemiddel.

Miljø:

Vannmiljø

Det er positivt at vannmiljø er nevnt planprogrammets kap 4.1 (temaer som skal utredes). Det konstateres samtidig at det kun henvises til vannforskriften §12. Vi minner om Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027. I tråd med vannforskriften §§ 4-7 er alt vann delt inn i vannforekomster med konkrete miljømål fastsatt i vannforvaltningsplanen. Det generelle målet er at alle vannforekomstene minst skal ha god økologisk og kjemisk tilstand, og at dagens tilstand ikke skal forringes. Dersom tilstanden er dårligere enn god tilstand, skal det gjøres tiltak for å forbedre tilstanden. Det må konkret utredes hvorvidt arealdisponering og tiltak, herunder eksempelvis overvannshåndtering, vil

påvirke tilstanden eller oppnåelsen av miljømål i berørte vannforekomster. Dette må gjøres både for bekk som krysser planområdet og eventuelle resipienter.

Vi minner om at dersom det skal gjøres fysiske inngrep i vassdrag, og tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, må tiltaket vurderes etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Forskriften gjelder uavhengig av plan- og bygningsloven og planprosessen. Fylkeskommunen er myndighet for vassdragstrekninger uten anadrom laksefisk eller kreps. Det gjøres oppmerksom på at eventuell konsesjonspliktavurdering (jfr. vannressursloven §8) gjøres av NVE.

Samferdsel:

Planvarselet omfatter ikke fylkesvei direkte, og vil ha adkomst via den kommunale veien Vassfarvegen, som videre går i kryss med fylkesvei 2908 (Blingsmovegen). Fylkesvei 2908 har fartsgrense 50 km/t langs området ved krysset, med en ÅDT på 788 hvorav 8% av dette er i dag lange kjøretøy.

Trafikkutredning

Det må utarbeides en trafikkutredning som legges til grunn for planleggingen. Utbygging og utvikling av et område medfører vanligvis økt aktivitet, trafikk og trafikkbelastning i kryss og avkjørsler. Planforslaget vil medføre økt transport, spesielt av lange/tunge kjøretøy. Krysset mellom fv 2908 og Vassfarvegen er i dag smal, spesielt for trafikk som skal videre sørover på fv 2908. Vi forutsetter at veger og kryss dimensjoneres etter Statens vegvesens veinormaler. Behov for vegutbedringer (utenfor planområdet) må sikres gjennom rekkefølgebestemmelsene, for eksempel før igangsettingstillatelse gis.

Utredningen må inneholde et estimat på økt trafikkmengde med tunge kjøretøy (ÅDT), samt beskrive de trafikkmessige virkningene av planen i forhold til alle trafikanter, herunder også i forhold til myke trafikanter og trygg skolevei spesielt. Trafikksikkerheten må ivaretas under anleggsperioden, og permanent.

Ved ev. tiltak på/langs fylkesvei, må tekniske tegninger sendes inn til oss for godkjenning før planen sendes på offentlig ettersyn.

Gjennomføringsavtale

Dersom resultatet fra trafikkutredningen medfører tiltak på fylkesveien, og eller langs fylkesveien, må det inngås gjennomføringsavtale med Buskerud fylkeskommune før tiltak kan iverksettes. Vi ber da om at dette medtas som egen bestemmelse (rekkefølgekrav).

Søknad om godkjenning av byggeplan skal sendes til Avdeling samferdsel, seksjon for utbygging via post@bfk.no.

Hensyn til automatisk fredete kulturminner:

Det aktuelle området er så langt ikke befart i sakens anledning. Denne uttalelsen gis derfor på grunnlag av en gjennomgang av arkiv- og kartmateriale.

Fra tidligere kjenner derfor ikke fylkeskommunen til automatisk fredete kulturminner innenfor det om lag 114 dekar store området som skal omfattes av det planlagte masseuttaket. Det er heller ikke kjente kulturminner i umiddelbar nærhet til det. Det nærmeste kjente, automatisk fredete kulturminnet er en kullgrop, ID 172917 i Askeladden, Riksantikvarens kulturminnedatabase, som ligger ca. 700 m nordøst for tunet på Toengan. Det er imidlertid kjent at det generelt fins tallrike automatisk fredete kulturminner i utmarka og i fjellområdene i Hallingdal, og særlig vanlige er kullgroper. Disse er spor etter den omfattende jernframstillingen i regionen i vikingtida og middelalderen.

En gransking av LiDAR-data fra området indikerer at det fins flere rundaktige forsenkninger omsluttet av lave voller innenfor planområdet for masseuttaket. Disse kan være menneskeskapte og er trolig kullgroper, alternativt fangstgroper. I så fall er de automatisk fredete kulturminner. Studier av LiDAR-data tillater imidlertid ingen sikre konklusjoner.

For å avklare disse mulig menneskeskapte formasjonene, anser Buskerud fylkeskommune det som nødvendig å gjennomføre en arkeologisk registrering i planområdet.

Krav om arkeologisk registrering

For å avklare reguleringsplanens forhold til automatisk fredete kulturminner, og slik skaffe grunnlag til å uttale oss til planen, krever Buskerud fylkeskommune at det gjennomføres en arkeologisk registrering. Kravet om dette er hjemlet i kulturminnelovens § 9.

Omfang og budsjett for arkeologisk registrering

Utgifter til den arkeologiske registreringen vil bli belastet tiltakshaver, jf. kulturminnelovens § 10. Vedlagt budsjett er utarbeidet i samsvar med Riksantikvarens retningslinjer for budsjettering og gjennomføring av arkeologiske registreringer. Arbeidet er estimert til inntil 9 dagsverk (67,5 timer) for en av våre feltarkeologer. Dette timeantallet inkluderer forarbeid, feltarbeid og etterarbeid med eventuell prøvehåndtering, innarbeiding av analyseresultater og rapportskriving.

Vi gjør oppmerksom på at dette er et maksimumsbudsjett: Dersom arbeidet tar kortere tid og/eller det blir sendt inn færre dateringsprøver enn stipulert, vil kostnaden selvsagt også bli redusert. Vi benytter oss av indeksregulerte priser og satser som gjelder på det tidspunktet budsjettet er sendt ut (satser for 2025). Dette vil måtte justeres i tråd med årlige endringer, og det som gjelder på det tidspunkt feltarbeidet blir utført.

Fylkeskommunens avgjørelse om omfanget av registreringene er ikke et enkeltvedtak, og kan dermed ikke påklages. Tiltakshaver kan likevel be Riksantikvaren om å vurdere omfanget av undersøkelsene.

Vi ber dere melde fra om eventuelle endringer av planområdet eller annet som kan virke inn på kostnadsoverslaget. Ved vesentlige uforutsette forhold kan det være nødvendig å gjennomføre budsjettjusteringer. Slike forhold kan for eksempel være:

- Utvidelse/innskrenking av planområdet.
- Sesongmessige utfordringer som følge av for eksempel frost eller snø, og som forsinker arbeidet.
- Manglende tilgang til (deler av) planområdet.

Arkeologiske registreringer krever at det er snø- og frostfritt, og kan ikke utføres på vinteren. Ved nyregistreringer av arkeologiske kulturminner vil fylkeskommunen selv gjennomføre innmålingen av disse, samt utarbeide kart med kulturminnene inntegnet.

Vi ber om at vedlagte kostnadsoverslag på inntil kr. 124 254,- blir vurdert av tiltakshaver, og at eventuell aksept blir returnert skriftlig.

Merk at vi ikke vil sette i gang arkeologisk registrering før vi har mottatt skriftlig aksept til e-post: post@b fk.no. I denne e-posten må det og opplyses om fakturaadresse.

Registreringsmetode

Ettersom den arkeologiske registreringen i dette tilfellet utelukkende vil gjennomføres i utmark, vil registreringen utføres ved hjelp av overflatesøk. Metoden innebærer at arkeologen(-e) på systematisk vis går gjennom området og ser etter kulturminner som er synlige på overflaten i terrenget, som eksempelvis fangstgroper, kullgroper, hulveier mfl. Deler av denne jobben kan baseres på LiDAR-granskinger av terrenget under forarbeidet, hvor man målrettet oppsøker formasjoner som bør undersøkes nærmere. Ved funn kan det være nødvendig å undersøke disse ved håndgraving med spade for å få fram profiler for dokumentasjon og prøveuttak.

Alle eventuelle påviste, automatisk fredete kulturminner vil bli målt inn av fylkeskommunens arkeolog. Resultatene fra den arkeologiske registreringen vil sammenfattes i en rapport.

Noen typer kulturminner kan frigis under registreringen

Fylkeskommunen har myndighet til å fatte vedtak etter kulturminnelovens § 8, 1. ledd og § 8, 4. ledd. Dette innebærer at fylkeskommunen i enkelte tilfeller også kan frigjøre enkeltliggende kulturminner av vanlig forekommende typer direkte under den arkeologiske registreringen. Dersom det blir aktuelt å benytte seg av dette i gjeldende planområde, vil vi ta kontakt underveis i registreringen for å avgjøre om eventuelle registrerte kulturminner kan undersøkes med det samme. Forutsetningen er at dette skal skje innenfor gjeldende budsjett, og skal ikke overstige to dagsverk i felt og to dagsverk til etterarbeid. Kulturminnene vil da bli frigitt uten krav om ytterligere arkeologiske undersøkinger senere.

Videre saksgang

Dersom det under registreringen blir gjort omfattende arkeologiske funn, bør man så langt som råd forsøke å ivareta disse gjennom bruk av hensynssoner og bestemmelser i reguleringsplanen. Dersom tiltakshaver ønsker å utnytte arealet der det ligger fredete kulturminner, må tiltakshaver søke fylkeskommunen om dispensasjon fra kulturminneloven. Dersom planen seinere blir godkjent, skjer dette vanligvis under forutsetning av at det blir gjennomført en arkeologisk utgraving før tiltak i planen kan realiseres.

I de fleste tilfeller vil utgifter til arkeologisk utgraving måtte dekkes av tiltakshaver, jf. kulturminnelovens § 10.

Dersom det ikke blir tatt tilstrekkelig hensyn til automatisk fredete kulturminner i reguleringsprosessen, kan det være aktuelt å reise innsigelse ved et seinere offentlig ettersyn. Det er derfor viktig med tett dialog omkring hensyn til kulturminnene etter at området er ferdig arkeologisk registrert.

Vennlig hilsen

Sara Norup

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandler plan: Sara Norup

Saksbehandler miljø: Håkon Bergø

Saksbehandler samferdsel: Marianne Hvalsmarken

Saksbehandler arkeologi: Gaute Reitan

Andre fagområder har ingen merknader.

Vedlegg

1 BFK_Budsjett_ark.reg._Tovegen_masseuttak

Kopi til:

NESBYEN KOMMUNE

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS